

stændigheder ikke kunne gaa ind paa Forslaget, som det er formuleret; hvorimod jeg i mange Henseender kan sympathisere med dets Raarke.

Nasmussen: Seg vil, som det ærede Thing veed, helst have Lovforslaget, som det er vedtaget i Folkethinget. Seg har slet ikke kunnet overbevise mig om, at det er for stor en Forbring at gjøre med Hensyn til Valgmenighedsloven. Alle de Modsigelser og alle de Grunde, der ere komne frem imod den foretagne Ændring i Valgmenighedsloven, have for mig ikke stort at betyde, og de ærede Medlemmer af Thinget, som ikke tage denne Sag theoretisk, men blot ville tage den praktisk, maa komme til det Resultat, at jo større Frihed, der er, desto bedre. At der skal være Orden i Papirerne, og at Alt skal være som en Doktrin, det nytter ikke Folketjens Medlemmer det Mindste. Det ærede første Medlem for 1ste Kredts (Madvig), der aabnede Debatten, fortalte meget omstændeligt, i hvilken Grad Kirkerne kunde blive benyttede; det kunde være Sogmenigheder, Valgmenigheder og Dele af Menigheder, der efter Loven af 1872 vilde afbenytte Kirkerne, men med alt dette blev jeg ikke flog paa, hvad Stade der derved kunde ske, i alt Fald haaber jeg, at det ærede Medlem vil indrømme, at Kirkerne ikke ville lide derved, og det er kun det, hvorom der er Spørgsmaal. Den Fred og Ro, som det ærede Medlem sætter saa megen Pris paa, tror jeg egentlig slet ikke, at vi skulde ønske i for høi Grad. Og jeg kan slet ikke forstaa, at Theologerne, der jo som bekendt ligge og lyses og skændes i det Uendelige, kunne sætte saa megen Pris paa Freden. Denne kan kun være god i visse Tilfælde. Seg skal takke de ærede Medlemmer, som have stillet Forslaget under Nr. 2. Det er dog en Smøbe kommen og en Tilkjendbegivelse af, at de endog saa i høi Grad ønske, at Folketjens Medlemmer maa faae en Lettelse i den Bynde, som de ellers have, naar de ville oprette en Valgmenighed. Men jeg maa dog gjøre den Bemærkning, at Tilladelsen efter min Formening vil blive meget lidt benyttet. Seg tror neppe, at Valgmenighederne ville befinde sig vel ved at benytte Sognekirken. Valgmenighederne dannes i Reglen af Personer, der ikke ere af den Natur, at de holde af at underordne sig; det er langt fra. Nei, vi kunne være aldeles overbeviste om, at dersom de paa nogen mulig Maade kunne, ville Valgmenighederne som hidtil have deres egne Kirker, men Nød bryder alle Love, og da det er forbudt Folk at lave Penge, er det sikkert, at der kan forekomme mange Tilfælde, hvor de ere tvungne til at tage til Læse med Sognekirken. Den store Ufred i Sognekirken vil vistnok slet ikke finde Sted. Seg kunde til Dølyshning om, hvor lidt Kirkerne i visse Tilfælde, blive afbenyttede for nærværende Tid, fremføre forunderlige Exempler. Der kan ansføres Exempler paa, at en Sognepræst ofte har tre Sognekirker, at Nabopræster enten kunne være

syge eller bortdøde, og han da faar een eller to Kirker til, det vil sige 4 a 5, som han kommer til at prædike i, saa at det ikke gaar ofte paa, at der prædikes i hver enkelt Kirke, og det er en Tilstand, som ofte vedligeholdes ikke i kort Tid, men endog saa i Aarevis. Er der nu Noget, der kan forundre sig over, at Folk, der leve under saadanne Tilstande, være meget stærkt for at faae en anden Tilstand tilveiebragt. Seg beklager, at det ikke er lykkes den ærede Kirkeminister, som i saa mange Aar har været Hænderhaver af denne Portefeuille, at tilveiebringe en Lønningslov for Folketjens Præster og en Lov om Menighedernes Deltagelse i Valget af disse; det vilde Altsammen have hjulpet ikke saa lidt. Men disse Reformere har den ærede Minister nu i to Rigsdagsamlinger ikke fundet sig foranlediget til at bringe paa Dagsordenen, og naar nu Valgmenighedsloven skal revideres, hvem kan da forvente Folketjens Medlemmer i, at de søge at tilveiebringe en bedre Tilstand end den nuværende. Seg kan heller ikke tro, at det er den ærede Ministers Alvor at ville modsætte sig en saadan Forandring som den foreslaaede. Seg lagde i den ærede Ministers Foredrag igaar meget nøie Mærke til, at han kom til at sige, at om nu Rigsdagen ogsaa gik ind paa disse Forandringer, maatte vi ikke forestille os, at vi derved vare færdige; nei, der vilde komme andre Forandringer, stærkere Forandringer; der var endog saa fra Drøftøren i Folkethinget stet den Udtalelse, at der maatte et Tilskud til Valgmenighederne. Men jeg vil bede den ærede Minister om, at han vil modtage, hvad der er rimeligt, og saa sige, som saa mange ærværdige Mænd tidt og ofte i Verden have sagt, saa og saa langt gaa vi og dermed Basta. Naar den ærede Minister udtaler et saadant Ord, saa er han en Mand, der staar ved sit Ord og kan holde det. Altsaa for den ærede Ministers Vedkommende er der ingen Grund til ikke at modtage dette Forslag af Frygt for, at Evang skulde nøde ham til at gaa videre; i den Henseende er jeg overbevist om, at den ærede Minister er sikker nok. Seg skulde endnu lægge et godt Ord ind for det Underendringsforslag, som den ærede 4de Landstingsmand for 2den Kreds (Hæse) har stillet. Det er jo sikkert nok, at de fleste af vore Kommuner og navnlig Landkommuner ere meget smaa, og i dem at tilveiebringe et Antal Familiefædre som det, Valgmenighedsloven af 1872 § 1 foreskriver, er ingen let Sag. Seg indser heller ikke, hvorfor det skal være nødvendigt ogsaa i den Henseende at stramme Båndet paa dette Omraade. Skulde det ærede Thing bestemme sig til at vedtage Ændringsforslaget under Nr. 2, haaber jeg, at det vil lykkes endnu i denne Samling at faae Loven vedtagen af Rigsdagen, og det er dog altid et Fremstridt og et uskyldigt Fremstridt, Mange til Gavn og Ingen til Skade.

J. Andersen: Dersom de Herrer, som